

Crna Gora
OPŠTINA BAR

Godišnji plan
unutrašnje revizije Opštine Bar
za 2024. godinu

Bar, decembar 2023. godine

SADRŽAJ:

Uvod.....	3
1. Identifikovanje revizorskog univerzuma.....	4
2. Procjena rizika.....	6
3. Procjena revizorskih kapaciteta.....	9
4. Plan rada unutrašnje revizije u 2024. godinu.....	10
5. Izvještavanje.....	11
Zaključak.....	12

Uvod

Unutrašnja revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i savjetodavna aktivnost, koja ima za cilj da doda vrijednost i unaprijedi poslovanje subjekta i pomaže subjektu da ostvari svoje ciljeve obezbjeđujući sistematičan, disciplinaran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrola i procesima upravljanja.

Pravni okvir rada unutrašnje revizije definisan je Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Službeni list Crne Gore“, br. 75/18) i odgovarajućim podzakonskim aktima.

Strateškim planom unutrašnje revizije Opštine Bar za period 2024-2026. godine, definisana je misija, vizija i ciljevi za trogodišnji period.

Utvrđeni ciljevi će u strateškom periodu biti postignuti kroz odgovarajuće aktivnosti koje su definisane u Strateškom planu unutrašnje revizije, a Godišnjim planom rada je razrađen konkretan plan obavljanja poslova unutrašnje revizije u 2024. godini. Takođe, utvrđen je raspored obavljanja revizija, pri čemu se vodilo računa o opterećenosti organizacionih jedinica koje su predmet revizije drugim poslovima. Godišnji plan je pripremljen kroz sledeće faze:

- * identifikovanje revizorskog univerzuma;
- * procjena rizika;
- * procjena revizorskih kapaciteta i
- * priprema predloga Godišnjeg plana.

Do izmjene plana tokom godine može doći zbog novonastalih okolnosti, kao moguće sprovođenje „ad – hoc“ revizije, po nalogu predsjednika Opštine.

1. Identifikovanje revizorskog univerzuma

Revizorski univerzum je obuhvat rada unutrašnje revizije odnosno aktivnosti koje mogu biti predmet revizije. Shodno navedenom, revizorski univerzum čine svi programi, procesi, aktivnosti i postupci koji se odvijaju u organima lokalne uprave i pravnim licima čiji je Opština osnivač, većinski vlasnik ili koja se finansiraju iz budžeta Opštine, a koja nemaju obrazovane svoje jedinice za unutrašnju reviziju.

Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bar su definisani organi uprave u Opštini Bar, odnosno sekretarijati, posebne službe i stručne službe. Navedenom Odlukom u Opštini Bar su formirana devet sekretarijata, a to su:

- * Sekretarijat za imovinu i investicije;
- * Sekretarijat za finansije;
- * Sekretarijat za lokalnu samoupravu;
- * Sekretarijat za urbanizam i prostorno planiranje;
- * Sekretarijat za kulturu;
- * Sekretarijat za lokalni ekonomski razvoj;
- * Sekretarijat za privredu;
- * Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj;
- * Sekretarijat za sport i mlade.

Takođe, formirane su tri posebne službe, a to su:

- * Služba za vršenje komunalnog nadzora – Komunalna policija;
- * Služba zaštite i spašavanja;
- * Služba za unutrašnju reviziju i
- * Služba zaštitnika imovinsko pravnih interesa opštine.

Pored navedenih, imamo i četiri stručne službe, a to su:

- * Služba predsjednika opštine;
- * Služba glavnog administratora;
- * Služba glavnog gradskog arhitekta i

Revizorski univerzum obuhvata i pravna lica, čiji je Opština osnivač, većinski vlasnik ili koja se finansiraju iz budžeta Opštine, a koja nemaju obrazovane svoje jedinice za unutrašnju reviziju, a tu su:

- * d.o.o. „Komunalne djelatnosti“;
- * d.o.o. „Sportsko-rekreativni centar“;
- * d.o.o. „Lovstvo“;
- * d.o.o. LJE „Radio Bar“;
- * d.o.o. „Možura“;
- * d.o.o. „Kuća maslina“ i
- * d.o.o. „Parking servis“.

Pored navedenih, uključena je i Turistička organizacija Opštine Bar.

Godišnji plan unutrašnje revizije

Prilikom izrade Godišnjeg plana, revizorski univerzum je raščlanjen po mješovitom pristupu odnosno kombinacija organizacionog i funkcionalnog pristupa. Na osnovu nadležnosti organizacionih jedinica lokalne uprave razmatrane su kroz raspoloživu dokumentaciju i ostale informacije na osnovu čega se steklo potrebno razumijevanje revizorskog univerzuma u odnosu na ciljeve lokalne uprave. Međutim, na osnovu uvida utvrđeno je da određene aktivnosti prolaze kroz više organa i da ih je lakše posmatrati kao procese. Shodno tome, definisane su četrnaest oblasti, koje su prikazane u narednoj tabeli.

Tabela 1.: Revizorski univerzum

Redni broj	Oblast revizije	Predmet revizije
1.	Porezi	Porez na nepokretnost fizičkih lica
		Porez na nepokretnost pravnih lica
		Porez na promet nepokretnosti
		Prizez poreza na dohodak fizičkih lica
		Poreska inspekcija
2.	Takse	Turistička taksa
		Lokalne komunalne takse
		Lokalne administrativne takse
3.	Naknade	Naknade za komunalno opremanje
		Naknada za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva
		Naknada od urbane sanacije
		Naknada od privremenih objekata
		Posebna naknada za investicije
		Naknada za korišćenje prostora i gradske rente
		Izdavanje građevni i/ili upotrebnih dozvola
		Izdavanje UT uslova
4.	Upravljanje ljudskim resursima	Proces zapošljavanja
		Proces napredovanja i usavršavanja
		Obračun i isplata zarada
		Obračun i isplata ostalih ličnih primanja
5.	Javne nabavke	Planiranje i realizacija Plana javnih nabavki
		Jednostavna nabavka
		Otvoreni postupak
		Realizacija ugovorenih obaveza
6.	Evidencija i zaštita imovine	Evidencija pokretne opštinske imovine
		Evidencija nepokretne opštinske imovine
		Zastupanje Opštine pred sudovima
		Korišćenje i održavanje službenih vozila
		Tekuće održavanje (javna infrastruktura, građev. objekti)
7.	Upravljanje i raspolaganje imovinom	Prodaja državne imovine
		Proces eksproprijacije
		Vršenje upravnog nadzora
8.	Budžetski sistem	Planiranje i donošenje tekućeg budžeta
		Planiranje i donošenje kapitalnog budžeta
		Priprema i izrada završnog računa
		Realizacija investicionih projekata
9.	Trezor	Evidentiranje i plaćanje faktura
		Blagajničko poslovanje
		Reprezentacija
		Službena putovanja

Godišnji plan unutrašnje revizije

Redni broj	Oblast revizije	Predmet revizije
10.	Transferi i ostali izdaci	Transferi obrazovanju
		Transferi institucijama kulture i sporta
		Transferi za jednokratne socijalne pomoći
		Transferi za ženske organizacije u političkim subjektima
		Transferi nevladinim organizacijama, političkim partijama, strankam i udruženjima
		Transferi pojedincima - stipendije
		Ostali transferi institucijama
		Prava iz socijalne zaštite
11.	Subvencije	Realizacija LAP – podizanje rodne ravnopravnosti
		Subvencije za preduzetništvo
		Subvencije za žensko preduzetništvo
		Podsticaji poljoprivredi
		Podsticaji mladim poljoprivrednicima
12.	Privreda i saobraćaj	Podsticaji za zanatstvo
		Davanje saglasnosti iz oblasti saobraćaja
13.	Informacioni sistem	Izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti
		Informacione tehnologije
14.	Privredna društva i organizacije	Kancelarijsko poslovanje
		d.o.o. „Sportsko-rekreativni centar“
		d.o.o. „Možura“
		Lokalnog javnog emitera „Radio Bar“
		d.o.o. „Komunalne djelatnosti“
		d.o.o. „Lovstvo“
		d.o.o. „Parking servis“
		d.o.o. „Kuća maslina“
		JU Kulturni centar Bar
Turistička organizacija Opštine Bar		

2. Procjena rizika

U cilju adekvatnije procjene rizika i identifikovanje najrizičnijih oblasti, analizirani su sledeći dokumenti:

- * Odluka o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bar;
- * Pravilnici organa i službi Opštine;
- * Strateški plan razvoja Opštine Bar za period 2020-2025. godine;
- * Odluka o Budžetu Opštine za 2023. i 2024. godinu;
- * Registar rizika Opštine Bar
- * Plan integriteta Opštine Bar
- * Izveštaj o radu predsjednika Opštine Bar za 2022. godinu sa izveštajem o radu organa lokalne uprave i službi;
- * Planovi rada i izveštaji o radu pravnih lica čiji je Opština osnivač;
- * Informacije dobijene od zaposlenih.

Godišnji plan unutrašnje revizije

Na osnovu uvida u dokumentaciju, urađena je procjena rizika za oblasti revizije iz revizorskog univerzuma. Definisani su sledeći faktori rizika: „finansijska značajnost“, „uticaj na ostvarenje ciljeva“ i „vremenski interval“. Takođe, faktorima rizika „finansijska značajnost“ i „uticaj na ostvarenje ciljeva“ su dodjeljeni odgovarajući ponderi, koji su prikazani u narednim tabelama.

Tabela 2.: Faktor rizika „finansijska značajnost“

Finansijska značajnost	
Faktor 1 (F1):	Bodovanje
manje od 500.000	1
500.001 – 1.000.000	2
1.000.001 - 5.000.000	3
veći od 5.000.000	4
ponder P1 = 0,3	

Tabela 3.: Faktor rizika „uticaj na ostvarenje ciljeva“

Uticaj na ostvarenje ciljeva	
Faktor 2 (F2)	Bodovanje
Uticaj na ostvarenje operativnih ciljeva organizacione jedinice	1
Uticaj na ostvarenje operativnih ciljeva povezanih organizacionih jedinica	2
Uticaj na ostvarivanje operativnih ciljeva organizacije	3
Uticaj na ostvarivanje strateških ciljeva organizacije	4
ponder P2 = 0,7	

Tabela 4.: Faktor rizika „vremenski interval“

Vremenski interval (vrijeme proteklo od prethodne revizije)	
Faktor 3 (F3)	Bodovanje
do 1 godine	1,00
1-2 godine	1,25
2-3 godine	1,50
3-4 godine	1,75
više od 4 godine	2,00

Na bazi prethodno prikazanih faktora rizika i njihovo bodovanje, kao i određenog ponedra, urađena je procjena rizika za četrnaest oblasti iz revizorskog univerzuma. U nastavku je prikazana tabela sa procjenom po oblastima i nivo rizičnosti svake oblasti.

Tabela 5.: Procjena rizika po oblastima

Godišnji plan unutrašnje revizije

Redni broj	Oblasti revizije	Nivo izloženosti riziku (faktori izloženosti riziku sa ponderima)				Neto rizik (NR) $NR = \sum(Fn * Pn)$	F3	Bruto rizik (BR) $BR = F3 * \sum(Fn * Pn)$	Nisko rizični manje od 4	Srednje rizični 4,01-5,99	Visoko rizični veće od 5,99
		F1	P1	F2	P2						
1.	Porezi	4	0,3	4	0,7	4	1,5	6,00			+
2.	Takse	1	0,3	4	0,7	3,1	1,5	4,65		+	
3.	Naknade	4	0,3	4	0,7	4	1	4,00		+	
4.	Upravljanje ljudskim resursima	2	0,3	4	0,7	3,4	1	3,40	+		
5.	Javne nabavke	4	0,3	3	0,7	3,3	2	6,60			+
6.	Evidencija i zaštita imovine	4	0,3	4	0,7	4	1	4,00		+	
7.	Upravljanje i raspolaganje imovinom	2	0,3	2	0,7	2	2	4,00		+	
8.	Budžetski sistem	3	0,3	3	0,7	3	1,75	5,25		+	
9.	Trezor	3	0,3	3	0,7	3	1	3,00	+		
10.	Transferi i ostali izdaci	3	0,3	3	0,7	3	1,75	5,25		+	
11.	Subvencije	1	0,3	4	0,7	3,1	1,75	5,43		+	
12.	Privreda i saobraćaj	1	0,3	3	0,7	2,4	2	4,80		+	
13.	Informacioni sistem	1	0,3	3	0,7	2,4	2	4,80		+	
14.	Preduzeća i ustanove	4	0,3	4	0,7	4	1	4,00		+	

Kada na kraju sumiramo izvršenu procjenu, imamo dvije visokorizične oblasti, deset srednjorizičnih i dvije oblasti niskorizične. U narednoj tabeli je prikazano sumirano.

Tabela 6.: Procjena rizika po oblastima

Vrijednost bruto rizika	Nivo rizičnosti	Broj oblasti
manji od 4,01	Niske	2
4,01-5,99	Srednje	10
veći od 5,99	Visoke	2
Ukupno:		14

Takođe, rizici koji mogu ugroziti ostvarivanje postavljenih ciljeva mogu biti: strateški, operativni, rizici usklađenosti, finansijski, reputacioni i rizici bezbjednosti, a detaljno smo ih prikazali u narednoj tabeli.

Tabela 7.: Pregled rizika koji mogu ugroziti postizanje ciljeva Opštine

Vrsta rizika	Uticaj
Strateški rizik	Nemogućnost realizacije strateških ciljeva Opštine
Operativni rizik	Nemogućnost realizacije planiranih aktivnosti i ostvarivanja godišnjeg Budžeta Opštine
Rizik usklađenosti	Neпоштовanje zakona, propisa i procedura
Finansijski rizik	Gubitak finansijskih sredstava, imovine ili mogućnosti
Reputacioni rizik	Narušavanje ugleda Opštine
Rizik bezbjednosti	Ugroženost života i imovine

Godišnji plan unutrašnje revizije

3. Procjena revizorskih kapaciteta

Broj raspoloživih radnih dana koji se dijeli na dane potrebne za vršenje revizija, obuke i ostale aktivnosti, izračunava se na način što se ukupan broj dana u 2024. godini umanjuje za dane vikenda, državnih i vjerskih praznika, godišnjeg odmora i bolovanja. Pregled ukupnog broja raspoloživih radnih dana koji su predviđeni za vršenje planiranih revizija i radnih dana predviđenih za obuke, administrativne poslove i druge aktivnosti dat je u narednoj tabeli.

Tabela 8.: Pregled planiranih revizora dana za 2024. godinu

Procjena kapaciteta revizije		Rukovodilac Službe	Mlađi unutr. revizor	Ukupno
A	Radni dani u godini	366	366	732
B	Odsustvo	143	142	285
B1	Godišnji odmor	22	21	43
B2	Bolovanje	2	2	4
B3	Neradni dani (vikendi i praznici)	119	119	238
C	Obuka	22	24	46
C1	Seminari, radionice, konferencije	10	12	22
C2	Kontinuirana obuka	10	10	20
C3	Ostalo/drugo	2	2	4
D	Konsalting	25	0	25
D1	Ad hoc savjetodavni angažmani	20	0	20
D2	Značajni savjetodavni angažmani	5	0	5
E	Posebni angažmani	12	4	16
F	Praćenje napretka	8	0	8
G	Drugi angažmani unutrašnje revizije	119	43	162
G1	Upravljanje aktivnošću UR	103	24	127
G1-1	Planiranje aktivnosti UR	20	3	23
G1-2	Izveštavanje unutrašnje revizije	25	3	28
G1-3	Aktivnosti kontrole	5	5	10
G1-4	Osiguranje razvoja UR	5	0	5
G1-5	Eksterna ocjena	30	5	35
G1-6	Učestvovanje na sastancima	10	3	13
G1-7	Drugo	8	5	13
G2	Administrativni poslovi	5	8	13
G3	Saradnja sa drugima	9	8	17
G3-1	Saradnja sa drugim pružaocima usluga uvjeravanja	5	4	9
G3-2	Učestvovanje u razvoju profesije UR	4	4	8
G4	Drugo	2	3	5
H	Broj raspoloživih revizorskih dana za obavljanje unutrašnjih revizija u 2024. godini	37	153	190
	Broj dana rezervisan za moguću ad-hok reviziju			30
	Broj raspoloživih revizorskih dana za obavljanje unutrašnjih revizija planiranih u 2024. godini			160
	Planirani broj revizija za 2024. godinu			4
	Prosječan broj dana po reviziji			40

4. Plan rada unutrašnje revizije u 2024. godinu

U 2024. godini Služba za unutrašnju reviziju će u svom radu primjenjivati metodologiju unutrašnje revizije koju propisuje Ministarstvo finansija Crne Gore i iskustvo stečeno na obukama. Revizorske metode koje će unutrašnji revizori koristiti su:

- * intervjui sa rukovodiocima i službenicima organizacionih jedinica uključenih u revidiranu oblast;
- * uvid u relevantne propise i dokumentaciju;
- * analiza datih preporuka;
- * pregled evidencija koje se odnose na predmet revizije;
- * testiranje (testovi usaglašenosti i dokazni testovi) kojima se potvrđuje adekvatnost i efektivnost unutrašnjih kontrola.

Cilj sprovođenja pojedinačne revizije je procjena adekvatnosti i efektivnosti uspostavljenih unutrašnjih kontrola u oblastima revizije, kao i davanje preporuka za unapređenje procesa upravljanja rizicima, kontrola i procesa upravljanja. U narednoj tabeli su prikazane planirane revizije za 2024. godinu.

Tabela 9.: Pregled planiranih revizija u 2024. godinu

Oblast revizije	Naziv revizije	Preliminarni obuhvat revizije	Preliminarni cilj revizije	Kvartal
Transferi i ostali izdaci	Revizija raspodjele sredstava po osnovu prava iz oblasti socijalne zaštite	Revizija treba da obuhvati obradu prispjelih zahtjeva i odobrena sredstva po osnovu prava iz oblasti socijalne zaštite	Davanje uvjerenja o adekvatnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola u procesu raspodjele sredstava po osnovu prava iz oblasti socijalne zaštite	I
Privredna društva i organizacije	Revizija prihoda i rashoda „Lovstva” d.o.o.	Revizija treba da obuhvati proces evidentiranja prihoda, raspodjela i način trošenja sredstava, kao i finansijsko i poslovno izvještavanje	Procjeniti da li se prihodi i rashodi u Lovstvu vode i izvršavaju uz postojanje adekvatnih i efektivnih kontrola	II
Javne nabavke	Revizija praćenja realizacije ugovorenih obaveza	Revizija treba da obuhvati od uvođenja izvođača u posao i praćenja usaglašenosti sa ugovorenim obavezama do realizacije plaćanja i izvještavanja	Davanje uvjerenja o adekvatnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola kod realizacije ugovorenih obaveza	III
Porezi	Revizija utvrđivanja i naplate poreza na promet nepokretnosti	Revizija treba da obuhvati proces od prikupljanja i ažuriranja ulaznih podataka, preko utvrđivanja i naplate poreza na promet nepokretnosti, do izvještavanja	Davanje uvjerenja o adekvatnosti i efektivnosti uspostavljenih unutrašnjih kontrola u procesu utvrđivanja i naplate poreza na promet nepokretnosti	IV

Preliminarnih ciljeva i obuhvati planiranih revizija su definisani na osnovu raspoloživih informacija u trenutku pripreme Godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2024. godinu, a konačna formulacija cilja i obuhvata svake pojedinačne unutrašnje revizije biće definisana u momentu pripreme plana pojedinačne revizije.

Takođe, u 2024. godini u zavisnosti od potrebe i po osnovu naloga Predsjednika može biti odrađena i ad-hoc revizija.

Praćenje sprovođenja datih preporuka vršiće se kontinuirano, na osnovu informacije o sprovedenim preporukama rukovodiocima organizacionih jedinica kod kojih su obavljene revizije i evidentiranjem promjena u Centralnom registru za praćenje sprovođenja preporuka unutrašnje revizije, kao i zbirne tabele za praćenje sprovođenja preporuka po godinama.

Služba za unutrašnju reviziju Opštine Bar će, osim prethodno navedenih, obavljati i sledeće aktivnosti:

- * priprema Godišnjeg plana rada za 2025. godinu;
- * izrada godišnjeg izvještaja o radu unutrašnje revizije;
- * saradnja sa svim organizacionim jedinicama Opštine;
- * saradnja sa Direktoratom za centralnu harmonizaciju Ministarstva finansija, Državnim revizorskom institucijom i jedinicama za unutrašnju reviziju na centralnom i lokalnom nivou;
- * savjetodavne usluge iz oblasti upravljanja rizikom, kontrola i procesa upravljanja, shodno nalogu Predsjednika i
- * ostale aktivnosti vezane za funkcionisanje unutrašnje revizije Opštine.

Imajući u vidu širok spektar vještina i znanja potrebnih za vršenje revizije, neophodno je da unutrašnji revizori učestvuju na organizovanim obukama iz oblasti revizije. S tim u vezi, predviđeno je da unutrašnji revizori utroše određeni dio raspoloživog vremena na pohađanje različitih programa edukacije i profesionalnog usavršavanja.

5. Izvještavanje

Rukovodilac Službe za unutrašnju reviziju dužan je da predsjedniku Opštine Bar blagovremeno dostavi:

- * revizorske izvještaje o obavljenoj pojedinačnoj reviziji;
- * izvještaje o značajnim slabostima unutrašnjih kontrola i procesa upravljanja, koje su prouzrokovane ili mogu prouzrokovati finansijsku ili drugu štetu većeg obima odnosno negativno uticati na ostvarivanje poslovnih ciljeva subjekta ako su utvrđene tokom obavljanja revizije;
- * periodično izvještavanje o sprovođenju prihvaćenih preporuka datih u revizorskom izvještaju i
- * godišnji izvještaji o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana revizije, koji sadrži podatke o ograničenjima u pogledu obuhvata revizije, sredstava i zaposlenih i potvrdu organizacione nezavisnosti.

Zaključak

U toku 2024. godine, Služba za unutrašnju reviziju Opštine Bar će usmjeriti rad na:

- * uvjeravanje o adekvatnosti i efektivnosti uspostavljenih unutrašnjih kontrola i davanje preporuka za unapređenje procesa upravljanja rizicima, kontrola i procesa upravljanja;
- * popunjavanje kapaciteta službe obučanim, sertifikovanim revizorima uz kontinuirano profesionalno usavršavanje;
- * dodavanje vrijednosti i jačanje sistema finansijskog upravljanja i kontrola u Opštini Bar i pravnim licima čiji je osnivač Opština;
- * osiguravanje većeg kvaliteta revizije;
- * usklađivanje rada unutrašnje revizije sa uputstvima Ministarstva finansija Crne Gore.

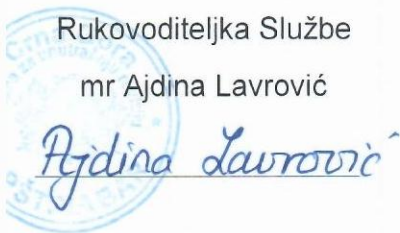
Broj: 01-018/23-4203

Datum: 22.12.2023.

Pripremila:

Rukovoditeljka Službe

mr Ajdina Lavrović

Predsjednik Opštine

Dušan Raičević

